

NACIONALNA AGENCIJA RS
ZA KAKOVOST V VISOKEM ŠOLSTVU

Prejeto	19 -01- 2015	Priloge
Sign. znak	Številka zadeve:	Vredn.:
213	6033-158/2014/7	

POROČILO O PODALJŠANJU AKREDITACIJE ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Vlagatelj/i: **Univerza v Mariboru**

Predlagatelj/i: **Pravna fakulteta**

Študijski program/i: **univerzitetni študijski program Pravo**

Datum obiska: **16. in 17. 12. 2014**

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je dne 16. 10. 2014 imenoval skupino strokovnjakov za presojo v postopku podaljšanja akreditacije študijskega programa, v sestavi:

predsednik izr. prof. dr. Marko Novak, Evropska pravna fakulteta v Novi Gorici

članica Ass. Prof. Dr. Ingeborg Mottl, Universität Salzburg, Rechtswissenschaftliche Fakultät

članica ga. Taja Železnik, študentka

Predstavnica agencije je bila: ga. Tatjana Horvat

Podpis predsednika(ce) skupine strokovnjakov:

Datum oddaje skupnega poročila agenciji: 17.1.2015

Opombe agencije:

UVOD

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in gradivo za presojo prejela 23. 10. 2014. Obisk zavoda Pravna fakulteta Univerze v Mariboru je bil opravljen dne/med 16. in 17. 12. 2014 in je potekal po urniku, ki je bil usklajen z vodstvom visokošolskega zavoda. Skupina strokovnjakov je na pripravljalnem sestanku, ki je potekal 15.12.2014, uskladila priprave na obisk in kasneje pripravila skupno poročilo o zunanji evalvaciji.

1. ORGANIZACIJA IN IZVEDBA IZOBRAŽEVANJA

Ugotovljeno dejansko stanje

• Izpolnjevanje meril za akreditacijo

V skladu z veljavnimi Merili za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov NAKVIS (v nadaljevanju Merila) je komisija strokovnjakov v postopku podaljšanja akreditacije univerzitetnega študijskega programa 1. stopnje Pravo na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru na podlagi drugega odstavka 25. člena Meril najprej presojala skladnost s 7. in 8. točko 26. člena Meril, in sicer (a) ali je moč ugotoviti kakšne napake in pomanjkljivosti pri izvajanju študijskih programov v procesu samoevalvacije ter njihovem odpravljanju v procesu razvoja teh programov; ter (b) kako je organiziran javni dostop do informacij o rezultatih izvajanja študijskih programov, učnih izidov študentov ter znanstvenih, raziskovalnih, umetniških in strokovnih dosežkov zaposlenih.

Glede na (a) komisija ugotavlja, da relevantni študijski program traja tri študijska leta (šest semestrov) in obsega 180 kreditnih točk ECTS. Posamezen letnik študijskega programa obsega 60 ECTS, semester pa 30 ECTS. V času študija mora študent opraviti obveznosti pri 26 predmetih (obvezni in izbirni predmeti) in diplomsko nalogo.

Sicer gre za »klasičen« prvestopenjski program prava, ki ga izvaja večina fakultet ne le v soseščini, temveč tudi v globalnem smislu. Po oceni komisije je program v presojevalnem obdobju potekal dobro, nekaj manjših pomanjkljivosti, ki so se oziroma se pojavljajo, pa je večinoma treba pripisati bodisi nacionalnim sistemskim vzrokom bodisi ekonomski krizi in pomanjkanju finančnih sredstev tako na ravni Pravne fakultete kot Univerze v Mariboru.

Pravna fakulteta je v svojem samoevalvacijskem poročilu zapisala: »Temeljni cilj Univerzitetnega študijskega programa 1. stopnje Pravo je izoblikovati profil strokovnjaka, ki bo sposoben za samostojno delo na tistih področjih prava, kjer se ne zahteva poglobljeno pravno znanje oziroma PDI. Študij prava na prvi stopnji je torej vsebinsko zaokrožena celota, ki naj izobrazbi pravne strokovnjake, ki se želijo zaposliti na tistih delovnih mestih, za katera se zahtevajo poleg splošne pravne izobrazbe tudi aplikativna znanja, ki omogočajo konkretno urejanje določenih pravnih razmerij in reševanje manj zahtevnih vprašanj (na primer sodni referenti, poslovni sekretarji in pravni pomočniki v notariatu, odvetništvo, upravni referenti, splošni pravniki v gospodarstvu in podobno).« V tem smislu je tudi razvila listo poklicev, na podlagi katerih bi se lahko takšni profili zaposlili v praksi, kar je komisija strokovnjakov štela kot prednost. Vendar je glede na trenutno stanje na trgu delovne sile, kjer je veliko diplomantov s »popolno« pravno izobrazbo brezposelnih, iluzorno, da bi diplomanti s končano zgolj prvo stopnjo Prava lahko pridobili zaposlitev. V tem smislu si fakulteta po vzoru nekaterih drugih sosednjih držav prizadeva na nacionalni ravni za doseg enovitega študija prava, ki bi trajal 5 let.

Manjša pomanjkljivost, ki jo je komisija zaznala ob pregledu določenega števila diplomskih nalog kot zaključnih nalog prvostopenjskega študijskega programa, je morda premalo obsežna diplomatska naloga. Po pregledu naključno izbranih diplomskih nalog (zadnjih pet) smo ugotovili, da te obsegajo le dobrih 20 strani, kar se zdi morda premalo obsežno glede na dodeljenih 5 ECTS, kar je enakovredno določenim eno-semesterkim predmetom (npr. Pravni zgodovini iz 1. semestra). Gre vendarle za zaključno delo, ki vsaj po akreditiranem programu vodi do zaključka prve faze študija, na podlagi katerega je možna zaposlitev (četudi je to v praksi težko doseči). Tudi glede na dejstvo, da nivo pravnega pisanja v slovenski pravni praksi ni ravno za zavirljivem nivoju, se zdi primerno, da se tudi pisanju diplomske naloge nameni nekaj več časa. Komisija posledično ne sprejema argumenta vodstva fakultete, ki se mu zdi primeren obseg sedanje diplomske naloge kot neke vrste »okrepljene« seminarske naloge, zato tu vidi priložnost za določeno izboljšanje programa.

Prednost tega študijskega programa je tudi precejšen nabor izbirnih predmetov, kar gotovo naredi študij celovitejši in zanimivejši in poveča obsega znanja diplomantov. V zadnjem času pa ugotavljamo, da se izvajanje teh predmetov omejuje – najbrž posledica slabega finančnega stanja Univerze in posledično tudi Pravne fakultete. Ob primerni zagotovitvi finančnih sredstev v

prihodnosti bi kazalo spet ponuditi celotni nabor izbirnih predmetov in ga morda celo okrepiti z dodatnimi vsebinami.

V zvezi z (b) zagotavlja fakulteta javni dostop do informacij o pedagoških rezultatih študijskega programa ter lastnih raziskovanj z objavo na lastni spletni strani, ki je dokaj razvita, kot tudi z izdajanjem lastne revije *Lexonomica* ter soizdajateljstvom revije *Lex Localis*, ki s svojo prepoznavnostjo vse bolj prodirata tudi v mednarodno okolje. S to točko presoje bi lahko tudi povezali presojo glede (c) vpetosti v okolje študijskega programa glede organizacije in izvedbe izobraževanja. Pri presoji kakovosti organizacije in izvedbe študijskega programa se namreč poleg meril, ki so zapisana v 7. in 8. točki 26. člena presojuje še naslednja merila: 1. vpetost v okolje (27. člen: 4. točka); 2. delovanje visokošolskega zavoda (28. člen: 9.-13. točka ter 16.-18. točka); 3. kadri (29. člen: 1.-5. točka ter 8. in 9. točka); 4. študenti (30. člen); 5. materialni pogoji (prostor, oprema, knjižnično-informacijska dejavnost in financiranje) (31. člen: 2.-6. točka ter 8. in 9. točka) 6. zagotavljanje kakovosti, inovativnosti in razvojne naravnosti (32. člen).

Glede vpetosti v okolje kot prednost izstopa sodelovanje z domačim zunanjim okoljem, ki je pestro in živahno: študenti se vključujejo v prakso prek (spodaj podrobneje opisanih programov *Amicus Curiae*, portal Pravo za vse), kar je ključnega pomena za razumevanje aplikacije vsebin pozitivnopravnih predmetov); v študijskem procesu – predvsem pri vajah – sodeluje veliko število strokovnjakov iz prakse bodisi kot asistenti ali gostujoči strokovnjaki iz prakse; fakulteta pogosto organizira strokovne ekskurzije ter vsakoletna srečevanja z delodajalci, obenem pa tudi omogoča udeležbo študentov na raznih konferencah, seminarjih in tudi udeležbo na periodičnih srečanjih pravnih praktikov (npr. Društvo pravnih Maribor). Navsezadnje s študijskim programom vseskozi seznanjajo tudi obsežnejšo mednarodno skupino Erasmus študentov, za katero izvajajo predavanja v angleškem jeziku.

Organizacija in izvedba izobraževanja prek (č) delovanja visokošolskega zavoda dobro delujeta, saj gre prek zgoraj poudarjene vpetosti v domače okolje za kakovostno vključevanje strokovnega dela iz prakse v izobraževanje, posledica česar je tudi stalno prenavljanje in aktualizacija učnih vsebin z rezultati strokovnega dela, pa tudi znanstvenega dela akademskega zbora fakultete. Tudi vpis študentov se prilagaja potrebam relevantnih okolij, kar je po eni strani posledica prenasičenosti trga dela (zmanjšanje vpisnih mest rednih študentov s strani Vlade) z diplomanti prava kot tudi zavoljo trenutne gospodarske krize (manj vpisov izrednih študentov). V tej zvezi se fakulteta tudi seznanja z zaposlenostjo svojih študentov prek raznih anket, socialnih omrežij in celo osebnih poizvedovanj vodilnih, čeprav to velja za zaposlenost glede zaključka kompletnega študija prava in ne le prve stopnje.

(d) Kadri glede organizacije in izvedbe izobraževalnega procesa so glede števila in oblike zaposlitve pri visokošolskih učiteljih povsem primerni. Tudi njihova obremenitev pri posameznih predmetih tega študijskega programa ni pretirana. Predavajo pretežno »domači« kadri, le pri dveh predmetih si fakulteta »sposoja« kadre iz drugih slovenskih fakultet, vendar so tudi tu vloženi precejšnji napori, da se na daljši rok zagotovijo lastni kadri.

Na tem področju v oči bodeta dve potencialni manjši pomanjkljivosti: (i) pri dveh visokošolskih učiteljih na tem študijskem programu je zaznati habilitacijo za predmetno področje »Pravo«, kar je vsaj nenavadno za specializacijo pri poučevanju pravnih predmetov na pravni fakulteti; (ii) potencialna pomanjkljivost bi bila tudi dejstvo, da določene javnopravne predmete (Mednarodno javno pravo in Pravni sistem in institucije EU) predava visokošolski učitelj s habilitacijo iz zasebnega prava – res pa je, da gre za zelo izkušenega visokošolskega učitelja, kar morda ne bi smelo predstavljati problema. Sicer pa komisija strokovnjakov glede tega ni opozorila vodstva zavoda ob samem obisku, zato bi bilo primerno, da to vodstvo komentira v odzivnem poročilu oziroma odgovoru na to poročilo.

Pomanjkljivost je tudi nezadostno število asistentov na visokošolskem zavodu. Na razgovoru s skupino strokovnjakov sta bila prisotna le dva asistenta, od tega le eden, ki se posebej ukvarja s pedagoško dejavnostjo, druga asistentka je namreč vpeta le v raziskovalno delo. To sicer ni toliko

problem pri sami izvedbi vaj, kot je težava pri skrbi in razvoju bodočih lastnih kadrov na fakulteti. Vendar je bilo moč ugotoviti, da dejansko pri pedagoškem procesu sodeluje več asistentov, saj gre tudi za sodelovanje habilitiranih strokovnjakov iz prakse. To je gotovo pomanjkljivost, ki jo fakulteta mora v prihodnosti odpraviti, kar pa je komisija kot priložnost za izboljšavo posebej navedla pri poglavju o kadrih.

Rahla težava, ki smo jo komisija strokovnjakov zaznali, se nanaša na napredovanje študentov po študijskem programu in dolžino študija kot tudi na presojo (e) študentov v zvezi z organizacijo in izvedbo izobraževanja se nanaša na majhno zahtevnost števila kreditnih točk za napredovanje v višji letnik, kar ne stimulira študentov k hitrejšemu zaključku študija. Poseben primer je izpit iz Rimskega prava, ki je precej zahteven, in si ga precejšnje število študentov pušča za 3. letnik, kar pa utegne podaljšati dolžino študija. Sicer o tem razpravljamo tudi spodaj pri poglavju 5. Študenti.

(f) Materialni pogoji za izvedbo študijskega programa so več kot primerni (o tem sicer več v nadaljevanju). Kot posebna prednost izstopa posebna dvorana za izvedbo pravne klinike, ki jo organizirajo različni profesorji v okviru svojih predmetov s sodelovanjem pravnih strokovnjakov iz prakse. Takšno materialno kapaciteto bi kazalo celo nadgraditi in po vzoru tujih pravnih fakultet organizirati poseben izbirni predmet na dodiplomskem nivoju na temo pravne klinike.

Tudi (g) zagotavljanje kakovosti, inovativnosti in razvojne naravnosti fakultete v zvezi z organizacijo in izvedbo izobraževanja je na primernem nivoju. O tem sicer več v nadaljevanju v posebnem poglavju.

• Analiza ugotovitev

Prednosti

- Zunanje okolje je prek sodelujočih zunanjih strokovnjakov pri izvedbi programa kot tudi študentov, ki sodelujejo v praktičnem procesu, odlično vpeto v študijski program.
- Program je aktualiziran glede na spremembe v praksi.
- Fakulteta vodi seznam poklicev, za katere se študenti izobrazijo po končani prvi stopnji Prava.
- Večje število izbirnih predmetov.
- Materialni pogoji (posebna dvorana za pravno kliniko).

Priložnosti za izboljšanje

- Okrepiti diplomsko nalogo, ki je akreditirana s 5 ECTS.
- Celotno dejansko izvajanje nabora izbirnih predmetov (razmisliti o posebnem izbirnem predmetu Pravna klinika).

Neskladnosti

Skupina strokovnjakov ni ugotovila neskladnosti z Zakonom o visokem šolstvu oziroma Merili za akreditacijo NAKVIS.

2. VPETOST V OKOLJE

Ugotovljeno dejansko stanje

• Izpolnjevanje meril za akreditacijo

Zavod se povezuje z okoljem na več nivojih, in sicer sodelujejo pri razvoju zakonodaje (prek različnih temeljnih, aplikativnih, mednarodnih projektov, na podlagi posameznih pogodb s predlagatelji zakonodaje) in na znanstveni ter strokovni ravni (organizacija seminarjev, strokovnih in znanstvenih konferenc, npr. vsakoletna konferenca z naslovom Gospodarski subjekti na trgu). To izpričuje njegovo vpetost v domače kot tudi mednarodno znanstveno-raziskovalno, pedagoško ter strokovno okolje.

Na področju gospodarskega razvoja sodelujejo z Gospodarsko zbornico Slovenije, Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije ter posameznimi gospodarskimi subjekti na trgu, vzpostavljeno je tudi tradicionalno sodelovanje z različnimi organizacijami iz družbenega okolja (npr. Zveza društev pravnikov Slovenije, Ustanova dr. Šiftarja, pravniška društva itd.).

Z domačimi in tujimi univerzami zavod soorganizira pedagoški proces, skupne seminarje in predavanja (npr. z Univerzo Karla in Franca v Gradcu, Univerzo v Zagrebu, Univerzo na Dunaju, Univerzo v Ljubljani). Mednarodna mreža sodelujočih institucij glede presojanega študijskega programa je dobro razvita. Za še večjo prepoznavnost zavoda v mednarodnem okolju bi jo morda bilo smiselno še bolj izkoristiti.

Zavod izvaja tudi prostovoljno dejavnost, in sicer v okviru fakultete deluje skupina študentov in diplomantov, ki pripravljajo pravne informacije s področja zdravstva in sociale in to je bilo tudi nagrajeno kot inovativna ideja s strani Štajerske gospodarske zbornice (portal »Pravo za vse«).

V sodelovanju z okoljem izvajajo tudi praktično izobraževanje kot obštudijsko dejavnost, pri čemer sodelujejo z Upravnim sodiščem (zunanjim oddelkom v Mariboru), Delovnim sodiščem v Mariboru in Okrožnim sodiščem v Mariboru pri izvedbi projekta *Amicus Curiae* (študenti prejmejo nerešen spis, ki ga morajo preštudirati na sodišču, nato pa napisati mnenje o nadaljnjem poteku postopka ter o pravih domačega in tujega prava ter sodne prakse, ki jih bo potrebno v danem primeru uporabiti; to pregledajo mentorji na zavodu, študenta usmerjajo pri dopolnitvah, nato je to lahko v pomoč sodniku pri odločanju). Poleg tega se študenti udeležujejo tudi glavnih obravnav na sodišču in poletnih šol izvršilnega prava, izvajajo projekt *Pravniki za otroke* in se udeležujejo študentskih tekmovanj, kot so *Moot Court Competition in European Law*, *William C. Vis Competition in Arbitration Law*, *Space Law International Competition*, Rubikon, tekmovanje iz pogajanj in Pitamičevo tekmovanje.

Solidna vpetost zavoda v mednarodno okolje glede tu presojanega univerzitetnega študijskega programa Pravo se kaže tudi v pestrosti izmenjav študentov v okviru programa Erasmus.

Zavod spremlja zaposljivost svojih diplomantov prek anketiranja delodajalcev (na vsakih nekaj let), prek vsakoletnih srečanj, ki jih organizira Alumni klub PF, stike navezujejo tudi prek spletnega omrežja LinkedIn. Zavod spremlja tudi mesečna gibanja zaposljivosti pravnikov prek statistike Zavoda RD za zaposlovanje. Zaposljivost diplomantov se bo spremljala tudi na nivoju Univerze v Mariboru prek ankete o zaposljivosti diplomantov.

Zavod spremlja pridobljene učne izide in kompetence študentov prek z učnimi načrti določenimi oblikami preverjanja in ocenjevanja znanja. Kompetence diplomantov spremljajo prek anketiranja delodajalcev in v prihodnje tudi prek Kariernega centra Univerze v Mariboru.

Zavod v gradivih navaja, da iz statistike Zavoda RS za zaposlovanje o prostih delovnih mestih izhaja, da je poklic pravnik v primerjavi z drugimi poklici visoko na lestvici prostih delovnih mest in glede na redno spremljanje statistike ugotavljajo, da je ta kontinuirana. Zavod spremlja razpise za prosta delovna mesta za pravnike, povpraševanje po pravnikih v RS (prek Zavoda RS za zaposlovanje, Catro, Moje delo, Kadis, Tomdva, Atama, Kariera in Delo) in izven nje (prek Portala

za poklicne poti v EU) in tako sproti sledijo informacijam na trgu delovne sile. Podatke zbira in analizira vodstvo PF in jih uporablja pri odločanju o prostih vpisnih mestih.

Kot priložnost za razvoj na tem področju komisija strokovnjakov izpostavlja potrebo po formalizaciji oziroma stabilnejši institucionalizaciji spremljanja zgoraj omenjenih podatkov v smislu vzdrževanja stabilne strukture služb, ki se ukvarjajo s temi področji. Seveda to predpostavlja okrepitev kadrovske strukture, kar je povezano s financami in ni neposredno odvisno od samega zavoda. Je pa to lahko njegov dodatni argument za pogovore z univerzo oziroma državo.

- **Analiza ugotovitev**

Prednosti

- Zelo aktivne povezave z lokalnim okoljem (izstopata predvsem domača projekta *Amicus Curiae* ter portal Pravo za vse).
- Sodelovanje z gospodarskim in negospodarskim sektorjem ter upoštevanje zaposlitvenih potreb lokalnega gospodarskega okolja.

Priložnosti za izboljšanje

- Dodatno izkoristiti možnosti za mednarodno delovanje, ki jih ponuja že obstoječa mreža mednarodnih povezav.
- Formaliziranje oziroma dodatna institucionalizacija podpornih služb za spremljanje podatkov, ki so pomembni za vpetost študijskega programa oziroma študentov v okolje

Neskladnosti

Skupina strokovnjakov ni ugotovila neskladnosti z Zakonom o visokem šolstvu oziroma Merili za akreditacijo NAKVIS.

3. DELOVANJE VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA

Ugotovljeno dejansko stanje

- **Izpolnjevanje meril za akreditacijo**

Zavod sodeluje z domačimi in mednarodnimi visokoškolskimi zavodi, institucijami, organizacijami ter gospodarskimi subjekti, in sicer se sodelovanje kaže v številnih skupnih projektih, delavnicah, znanstvenih konferencah, publikacijah in predavanjih. Zaposleni sodelujejo tudi v uredništvih domačih in tujih revij ter pri izdelavi ekspertiz za različne institucije. Nadalje zaposleni sodelujejo tudi pri izobraževanjih za pridobivanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij in vseživljenjskih izobraževanjih različnih oblik ter so člani izpitnih komisij za pridobitev različnih kvalifikacij.

Zavod ima doma vzpostavljeno sodelovanje npr. s članicami Univerze v Mariboru in Univerze v Ljubljani, inštituti, zbornicami, društvi, Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, zdravstvenimi ustanovami, ministrstvu, sodišči idr. Na mednarodni ravni sodelujejo s Pravno fakulteto Univerze na Dunaju, Pravno fakulteto Univerze Karla in Franca v Gradcu, Pravno fakulteto Univerze v Zagrebu,

Pravno fakulteto Univerze v Splitu, Pravno fakulteto Univerze na Reki, Univerzo v Trstu, Univerzo v Portu, Katoliško univerzo v Louvainu, Bolgarsko akademijo znanosti, Notarsko zbornico v Avstriji, Ministrstvom za pravosodje na Dunaju, odvetniško pisarno Baker & McKenzie idr.

Med raziskovalne projekte, ki se izvajajo na zavodu spadajo tudi projekti »*Der Europäische Vollstreckungstitel*« (v okviru programa Civilno pravosodje), »*Simplification of Debt Collection in the EU*« in »*Dimensions of Evidence*« (v okviru programa Civilno in kazensko pravosodje), moduli v programu Jean Monnet, Tempus. Raziskovalno delo na PF poteka v osmih inštitutih fakultete (Inštitut za civilno, primerjalno in mednarodno zasebno pravo, Inštitut za finančno pravo in javne finance, Inštitut za javno upravo in narodne skupnosti, Inštitut za delovna razmerja in socialno varnost, Inštitut za filozofijo, zgodovino in ikonografijo prava, Inštitut za gospodarsko, pogodbeno in korporacijsko pravo in Inštitut za ekonomsko analizo prava in Center za pravno izobraževanje in raziskovanje), v programsko raziskovalni skupini Civilno gospodarsko pravo, temeljnih raziskovalnih projektih in ciljnih raziskovalnih projektih ter v mednarodnem prostoru. Poleg mednarodnih projektov so bili izvedeni projekti, financirani s strani ARRS.

Zavod vsako leto organizira številne nacionalne in mednarodne znanstvene in strokovne konference (posvet Gospodarski subjekti na trgu, Medicina in pravo, Ekonomika in pravo idr.), je tudi izdajatelj znanstvene revije *Lexonomica* in Zbornika PF UM, ki trenutno sicer ne izhaja, je pa zavod postal soizdajatelj revije *Lex Localis*, revije za najvišjim indeksom vpliva med slovenskimi pravnimi revijami. Predvsem revija *Lexonomica* omogoča objavljanje najkvalitetnejših študentskih prispevkov.

Raziskovalci PF so uredniki znanstvenih revij, npr. Podjetje in delo, Pravna praksa, Arbitražna praksa, *Lex Localis* – SSCI, Evropski pravnik... Znanstvena dejavnost se kaže v povečanem številu izvernih znanstvenih člankov, v objavah v SSCI revijah in izdaji znanstvenih monografij.

Da bi se znanstveno-raziskovalno delo še boljše institucionalno organiziralo, si zavod prizadeva ustanoviti posebno projektno pisarno. Delno si tu zavod pomaga s projektno pisarno Univerze v Mariboru. V prihodnosti bo treba na tem področju okrepiti predvsem asistentsko ekipo, ki je najbistvenejši del podpore uveljavljenim raziskovalcem izmed profesorske ekipe. Zavod tu sicer že načrtuje zaposlitev najmanj dveh asistentov.

Visokošolski učitelji PF gostujejo na univerzah v Avstriji, Nemčiji, Španiji, na Hrvaškem, v Združenem kraljestvu, ZDA in na Japonskem. Prek izmenjave učiteljev je od leta 2009/10 odšlo v tujino 9 učiteljev in prišlo na zavod 17 gostujočih učiteljev. Za večjo prepoznavnost zavoda v mednarodnem okolju in za še boljši prenos tujega znanja na študente bi kazalo še okrepiti predvsem izmenjave profesorjev v okviru programa Erasmus. Jasno pa je, da je te izmenjave treba uravnotežiti glede na nemoteno izvajanje pedagoškega procesa doma in je povezano ter pogojeno s kadrovsko problematiko.

Od leta 2009 dalje je skupno 123 tujih študentov opravilo del študijskih obveznosti programa Prava na zavodu in 20 domačih študentov je odšlo na del izobraževanja na drug tuji zavod. Za tuje študente v okviru izmenjave Erasmus izvaja zavod predavanja v angleškem jeziku.

Nosilci v učne enote vključujejo lastna, domača in tuja spoznanja, spremembe zakonodaje in rezultate projektov tako, da posodabljaajo literaturo za študente, spoznanja vključujejo v predavanja, vaje in seminarje, gostijo priznane domače in tuje predavatelje ter strokovnjake iz prakse, omogočajo sodelovanje študentov v tekočih domačih in evropskih raziskovalnih projektih. Učitelji objavljajo izsledke v slovenskih in tujih recenziranih znanstvenih revijah oziroma znanstvenih monografijah. Vpetost strokovnega in raziskovalnega dela v učne načrte predmeta učitelji povezujejo z izvedbo praktičnih delavnic, skupnih predavalnic s tujimi univerzami, pravne klinike, opravljanja prakse na sodiščih splošne pristojnosti, Upravnem sodišču ter Delovnem sodišču v Mariboru.

Zavod spremlja učne izide in osvojene kompetence na načine, ki so določeni z učnimi načrti. Z anketami preverjajo splošno raven zadovoljstva s študijem med diplomanti, v oceno doseženih kompetenc pa vključujejo tudi delodajalce (anketiranje). Podatki o učnih izidih študentov se zbirajo na letni ravni, in sicer zavod spremlja vpis, strukturo vpisanih študentov, povprečno oceno izpitov, napredovanje študentov in trajanje študija. Na podlagi ugotovitev pripravijo akcijski načrt, v katerem se določijo ukrepi za odpravo ugotovljenih napak in pobude za izboljšanje pedagoškega dela.

Na podlagi razgovora s študenti smo komisija strokovnjakov ugotovili problem glede dejstva, da večjemu številu študentov ostajajo določeni neopravljeni predmeti vse do konca študija oziroma do absolventskega staža (npr. eden od pogostih takšnih primerov je predmet Rimsko pravo). Na ta način se dolžina študija podaljšuje, o čemer bi zavod moral razmisliti in morda ustrezno zaostri pogoje za prehode med letniki.

- **Analiza ugotovitev**

Prednosti

- Publiciranje lastne revije *Lexonomica*, ki omogoča objavljanje študentskih prispevkov.
- Soizdajanje revije *Lex Localis* (z največjim indeksom vpliva na področju prava v Sloveniji).
- Dobro razvito raziskovalno omrežje (močne lokalne in mednarodne povezave).
- Prenos novega znanja iz raziskovalne dejavnosti na študente.

Priložnosti za izboljšanje

- Prilagoditev pogojev za prehod v višji letnik z namenom skrajšanja študija (npr. uvesti pogoj, da je za vpis v tretji letnik študija treba opraviti vse predmete iz prvega letnika).
- Povečati mednarodno mobilnost zaposlenih.
- Vzpostavitev projektne pisarne in okrepite ekipo asistentov za raziskovalne namene.

Neskladnosti

Skupina strokovnjakov ni ugotovila neskladnosti z Zakonom o visokem šolstvu oziroma Merili za akreditacijo NAKVIS.

4. KADRI

Ugotovljeno dejansko stanje

- **Izpolnjevanje meril za akreditacijo**

Pri izvajanju prvostopenjskega študijskega programa Pravo sodeluje 10 rednih profesorjev, 8 izrednih profesorjev, 7 docentov in 2 asistenta. Visokošolski učitelji in sodelavci PF opravljajo izobraževalno, znanstveno in raziskovalno ter strokovno delo v okviru svojih področij izvolitev ter znanstvenih ved. Profesorji so uveljavljeni na področjih svojega dela, še posebej izstopa strokovna uveljavljenost na področju gospodarskega prava. Za izobraževalno delo znaša obseg tega dela 26,4

FTE, za znanstveno, raziskovalno in strokovno delo pa 2,68 FTE (za študijsko leto 2012/13). Od 27 izvajalcev študijskega programa Pravo, jih je v delovnem razmerju 22 oziroma 81,5%. Število polno zaposlenih učiteljev in asistentov FTE znaša 21,5.

Ena od ključnih pomanjkljivosti zavoda je premajhno število asistentov. Na zavodu sta zaposlena le dva, od katerih je le eden vpet v pedagoški proces. Poleg tega zavod sodeluje tudi z zunanjimi sodelavci, ki so habilitirani v naziv asistenta. Je pa zavod že v procesu pridobivanja kadrovskih okrepitev na tem področju in je v tej zvezi že sprožil ustrezne postopke na Univerzi v Mariboru.

Razmisliti bi bilo smiselno tudi o povečanju števila profesorjev za še bolj kakovostno izvedbo študijskega programa. Obenem se tudi zdi smiselno prilagoditi pedagoško obremenjenost profesorjev večjemu angažmaju pri raziskovanju in publiciranju.

Na Univerzi v Mariboru so zagotovljeni ustrezni habilitacijski postopki, ki jih urejajo Merila za izvolitve v nazive visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev, ki so usklajena z Minimalnimi standardi za izvolitve v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev na visokošolskih zavodih, ki jih je sprejel NAKVIS. Senat UM je na predlog Senata PF UM sprejel Zahtevnejše pogoje za izvolitve v nazive visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev za habilitacijsko področje »Pravo«. Iz gradiv je razvidno, da imajo vsi visokošolski učitelji in sodelavci, ki sodelujejo pri izvajanju študijskega programa Pravo ustrezno veljavno izvolitev v naziv učitelja oziroma asistenta. Zavod ima vsa ustrezna dokazila o oblikah sodelovanja vseh visokošolskih učiteljev in sodelavcev.

V zvezi z gornjim odstavkom se komisija strokovnjakov sprašuje o primernosti habilitacije »Pravo« kot posebnega izvolitvenega področja za posamezne pravne discipline. Takšno habilitacijsko področje se namreč zdi za pravno fakulteto preširoko.

Na zavodu je zaposlenih 13 podpornih delavcev, in sicer 1 tajnik, 1 tajnica dekanata, 1 tajnica tajništva, 1 računovodkinja, 1 finančni knjigovodja, 1 referentka za študentske zadeve (dodiplomski študij), 2 referentki za študentske zadeve (podiplomski študij), 1 knjižničarka, 1 delavka v ekonomatu in telefonski centrali, 1 hišnik in 2 čistilki. Strokovne službe so organizirane v enote – vodstvo tajništva, referat za študentske zadeve, kadrovska služba, računovodstvo in finance ter knjižnica. Število študentov na enega upravno-strokovnega delavca je 35,6. Podporne službe kakovostno opravljajo svoje delo in so dobro povezane z akademskim osebjem.

• Analiza ugotovitev

Prednosti

- Zavod ima uveljavljen akademski zbor (vodilni strokovnjaki na svojih področjih – predvsem področje gospodarskega prava).
- Dobro sodelovanje akademskega osebja s podpornimi službami.
- Kakovosten prispevek podpornih služb glede na njihovo relativno maloštevilnost.

Priložnosti za izboljšanje

- Optimizirati kadrovsko strukturo (povečati število asistentov za izvedbo seminarjev in vaj ter za pomoč profesorjem pri raziskovalnem delu; povečanje števila profesorjev).
- Prilagoditi pedagoško obremenjenost profesorjev večjemu angažmaju pri raziskovanju in publiciranju.

Neskladnosti

Skupina strokovnjakov ni ugotovila neskladnosti z Zakonom o visokem šolstvu oziroma Merili za akreditacijo NAKVIS.

5. ŠTUDENTI

Ugotovljeno dejansko stanje

- **Izpolnjevanje meril za akreditacijo**

Zavod v prvostopenjski študijski program Pravo trenutno vpisuje 120 študentov letno (od 2013/14 dalje, prejšnja leta 150 študentov letno). Trenutno na zavodu študira 464 študentov.

Študenti pridobijo znanja o raziskovalnem in strokovnem delu skozi naloge in izkušnje, ki jih pridobijo z izdelovanjem seminarskih nalog (pisanje in ustna predstavitev), zbiranjem dopolnilnega gradiva in posameznih specifičnih informacij in podatkov za javne predstavitve pri posameznih predmetih ter pisanjem diplomskega dela. V določeni meri se znanstveno-raziskovalno delo odvija tudi s skupnimi seminarji v povezavi s Pravno fakulteto Univerze v Zagrebu in Pravno fakulteto Univerze v Grazu. Študenti predstavljajo svoje dosežke na gostujočih fakultetah v tujini, v tujem jeziku (angleščina) in pod nadzorom domačih ter tujih profesorjev. Najboljši prispevki študentov so objavljeni v reviji *Lexonomica*.

Število študentov na enega visokošolskega učitelja je 22. Študenti navajajo, da so pedagogi dostopni, in sicer prek elektronske pošte ali osebno na govorilnih urah.

Odlični študenti se udeležujejo tudi strokovnih srečanj, kot so Dnevi slovenskih pravnikov, Gospodarski subjekti na trgu, Medicina in pravo ter druga srečanja. Pod mentorstvom profesorjev z zavoda se študenti udeležujejo različnih mednarodnih študentskih tekmovanj s področja mednarodnega prava (*Moot Court Competition in European Law, William C. Vis Competition in Arbitration law* ipd.).

Informacije o vpisu v prvostopenjski študijski program Pravo lahko kandidati pridobijo v Visokošolski prijavno-informacijski službi Univerze v Mariboru ali v referatu za študijske zadeve zavoda, zavod pa organizira tudi informativni dan, kjer podrobneje predstavijo študijske programe. Pomoč pri organiziranem pridobivanju znanja, spretnosti in veščin na drugih visokošolskih zavodih in njihovem priznavanju zagotavlja strokovna delavka v referatu, ki je specializirana za področje mednarodnih povezav.

Informacije o povezovanju s potencialnimi delodajalci in tudi različni projekti, ki študente pripravljajo na trg dela, so študentom na voljo v okviru Kariernega centra fakultete in Kariernega centra Univerze v Mariboru. Letos karierni center načrtuje organizacijo kariernega sejma, kjer naj bi študenti srečevali s potencialnimi delodajalci.

Na zavodu imajo vzpostavljen sistem tutorstva in mentorstva za študente. Sistem se vsakoletno dopolnjuje in nadgrajuje, tutorji pa so študentom na voljo za pomoč pri reševanju težav, ki nastopijo v času študija, pripravo načrta študija, spodbujanje in ocenjevanje njegovega napredka, podajanje mnenj in svetovanje, spodbujanje odličnosti, svetovanje pri poglobljenem študiju in pomoč pri vključevanju v strokovno ter znanstveno-raziskovalno delo.

Zavod ima vzpostavljeno virtualno učilnico, ki jo študenti praviloma uporabljajo.

Študenti sodelujejo pri vrednotenju in posodabljanju študijskega programa na več načinov, in sicer prek izpolnjevanja študentskih anket, anket o obremenitvi (spremljanje ustreznosti razporeditve

ECTS točk), prek svojih predstavnikov v Študentskem svetu zavoda in prek predstavnikov študentov v organih zavoda in Univerze v Mariboru.

Analiza ugotovitev

Prednosti

- Vključevanje večjega števila študentov v znanstveno-raziskovalno in strokovno delo v povezavi z lokalnim okoljem (projekti nosilcev predmetov, projekt *Amicus Curiae*, sodelovanje na portalu Pravo za vse ipd.).

Priložnosti za izboljšanje

Neskladnosti

Skupina strokovnjakov ni ugotovila neskladnosti z Zakonom o visokem šolstvu oziroma Merili za akreditacijo NAKVIS.

6. MATERIALNE RAZMERE

Ugotovljeno dejansko stanje

• Izpolnjevanje meril za akreditacijo

Zavod ima v lasti prostore na Mladinski ulici 9 v Mariboru v izmeri 3.622 m². Zavod razpolaga z 12 predavalnicami (skupno 953 sedežev), in sicer s 3 manjšimi (za delo seminarjev, skupno 96 sedežev), 8 večjimi (skupno 857 sedežev) in 1 predavalnico, ki je preurejena v sodno dvorano za simulacijo sodnih primerov (30 sedežev).

Na zavodu so na voljo tudi senatna soba, diplomatska soba (tu potekajo zagovori diplomskih in magistrskih nalog), 37 kabinetov za učitelje, visokošolske sodelavce in raziskovalce, dekanat, referat za študentske zadeve in knjižnica.

Vse predavalnice na zavodu so opremljene z osebnim računalnikom, projektorjem in dostopom do interneta, vsi deležniki pa imajo na voljo tudi 4 računalnike na hodnikih in 12 računalnikov v knjižnici. Vsak zaposleni ima tudi svoj osebni stacionarni računalnik v kabinetu. Vzpostavljeno je brezžično omrežje *Eduroam*. Pri izvajanju študijskega programa se določeni zaposleni poslužujejo spletne platforme *Moodle*.

Študentom je v sklopu zavoda na voljo specializirana knjižnica za potrebe študija pravnih ved in družboslovja, ki je vključena v Knjižnično informacijski sistem Univerze v Mariboru (KISUM). Knjižnični fond obsega 38.510 enot in je sestavljen iz učbenikov, strokovnih in znanstvenih monografij, enciklopedij in leksikonov s področja družboslovja in humanistike, slovarjev in priložnikov. Knjižnica poleg obveznega čitalniškega izvoda hrani tudi pet do deset izvodov učbenikov, ki so na voljo študentom v prostem pristopu. Poseben del čitalnice je rezerviran za periodiko in obsega 91 enot, od tega 54 tujih in 37 slovenskih periodičnih enot.

Z računalnikov v knjižnici je mogoč dostop do podatkovnih baz IUS-INFO, TAX-FIN-LEX, FinD-INFO, GV-IN in *LexisNexis*. Zavod razpolaga z dvema čitalnicama, ki imata skupaj 57 čitalniških mest.

Zavod ima sklenjen dogovor o medknjižnem sodelovanju s knjižnico Pravne fakultete Univerze v Ljubljani in s knjižnico Pravne fakultete Univerze na Dunaju.

- **Analiza ugotovitev**

Prednosti

- Odlični materialni pogoji za izvajanje vseh dejavnosti zavoda (izstopa predavalnica, ki je preurejena v sodno dvorano za simulacije sodnih postopkov); infrastruktura je tehnično zelo dobro opremljena.

Priložnosti za izboljšanje

Neskladnosti

Skupina strokovnjakov ni ugotovila neskladnosti z Zakonom o visokem šolstvu oziroma Merili za akreditacijo NAKVIS.

7. ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI

Ugotovljeno dejansko stanje

- **Izpolnjevanje meril za akreditacijo**

Zavod izvaja samoevalvacije enkrat letno, pri čemer so vključeni vsi zaposleni prek izpolnjevanja anket o zadovoljstvu, priprave gradiv za samoevalvacijsko poročilo s področja svojega dela in prek predstavnikov v Komisiji za kakovost. V samoevalvacijo so aktivno vključeni tudi študenti pri celoviti presoji stanja, oblikovanju ukrepov in razvojnih usmeritev, in sicer prek izpolnjevanja študentskih anket ter prek predstavnikov študentov v Študentskem svetu zavoda in Komisiji za kakovost.

Samoevalvacija je razdeljena na posamezna področja, in sicer v poročilu obravnavajo naslednja področja: vpetost v okolje PF, delovanje PF z vidika izobraževanja, znanstveno-raziskovalne in strokovne dejavnosti, kadri PF, študenti PF, materialni pogoji PF (prostori, oprema, knjižnično-informacijska dejavnost in financiranje), zagotavljanje kakovosti, inovativnost in razvojna naravnost PF, potreba po študijskem programu in organizacija in izvedba izobraževanja na PF. Vsako področje vsebuje tudi akcijski načrt, kjer so navedeni premiki v času od prejšnje samoevalvacije, prednosti, slabosti, predlogi aktivnosti za izboljšanje in odgovorne osebe. Zavod ima jasno določene cilje na področju kakovosti, znanstveno-raziskovalnega in strokovnega dela, izobraževanja, mednarodne dejavnosti, redno pa spremljajo tudi učne izide in kompetence študentov (in diplomantov) ter njihovo napredovanje v višje letnike.

Postopki presojanja študijskega programa se pričnejo na katedrah, kjer se obravnavajo vprašanja in problemi, ki nastanejo pri izvajanju študijskih programov. Predlogi in mnenja se posredujejo Komisiji za študijske zadeve in Senatu zavoda. Postopek nato nadaljuje Komisija za dodiplomski študij UM, ki posreduje mnenja Senatu Univerze v Mariboru.

Zavod nima lastnega Poslovnika kakovosti, ampak uporablja Poslovnik kakovosti Univerze v Mariboru.

S samoevalvacijskim poročilom so se učitelji, asistenti in študenti seznanili na Akademskem zboru, Senatu in Študentskem svetu zavoda. Samoevalvacijsko poročilo je objavljeno na spletni strani zavoda in tako dostopno vsem zainteresiranim.

- **Analiza ugotovitev**

Prednosti

- Vključevanje delodajalcev v samoevalvacijo (presoja kompetenc študentov in diplomantov).
- Promocija pomena zagotavljanja kakovosti med študenti.

Priložnosti za izboljšanje

-

Neskladnosti

Skupina strokovnjakov ni ugotovila neskladnosti z Zakonom o visokem šolstvu oziroma Merili za akreditacijo NAKVIS.

POVZETEK

Pri presoji za podaljšanje akreditacije prvostopenjskega študijskega programa skupina strokovnjakov ni ugotovila neskladij z Zakonom o visokem šolstvu kot tudi ne neskladij z Merili za akreditacijo NAKVIS.

Skupina strokovnjakov ugotavlja napredek zavoda glede na predhodno presojano obdobje in je pri zavodu ugotovila številne prednosti, ki so opisane v poročilu in shematično naštetje v spodnji tabeli. Hkrati je pri zavodu ugotovila tudi nekaj priložnosti za izboljšanje, ki bi gotovo izboljšale kakovost izvajanja študijskega programa.

SUMMARY

In the evaluation of the Bachelor program, for the purposes of extending its accreditation, the group of experts did not find any incompliances with the Higher Education Act or the SQAA accreditation criteria.

The group of experts established a certain progress concerning this program in comparison with the previous period of accreditation and pointed out specific strengths described in the table below. At the same time the group also emphasized certain opportunities for development which would definitely improve the carrying out of the study program.

Prednosti in priložnosti za izboljšanje

Prednosti	Priložnosti za izboljšanje
<ul style="list-style-type: none"> - Program je aktualiziran glede na spremembe v praksi. - Fakulteta vodi seznam poklicev, za katere se študenti izobrazijo po končani prvi stopnji Prava. - Večje število izbirnih predmetov. - Odlični materialni pogoji (posebna dvorana za pravno kliniko); infrastruktura je tehnično zelo dobro opremljena. - Zelo aktivne povezave z lokalnim okoljem (izstopata predvsem domača projekta <i>Amicus Curiae</i> ter portal Pravo za vse). - Sodelovanje z gospodarskim in negospodarskim sektorjem ter upoštevanje zaposlitvenih potreb lokalnega gospodarskega okolja. - Publiciranje lastne revije <i>Lexonomica</i>, ki omogoča objavljanje študentskih prispevkov. - Soizdajanje revije <i>Lex Localis</i> (z največjim indeksom vpliva na področju prava v Sloveniji). - Dobro razvito raziskovalno omrežje (močne lokalne in mednarodne povezave). - Prenos novega znanja iz raziskovalne dejavnosti na študente. - Zavod ima uveljavljen akademski zbor (vodilni strokovnjaki na svojih področjih – predvsem področje gospodarskega prava). - Dobro sodelovanje akademskega osebja s podpornimi službami. - Kakovosten prispevek podpornih služb glede na njihovo relativno maloštevilnost. - Vključevanje večjega števila študentov v znanstveno-raziskovalno in strokovno delo v povezavi z lokalnim okoljem (projekti nosilcev predmetov, projekt <i>Amicus Curiae</i>, sodelovanje na portalu Pravo za vse ipd.). 	<ul style="list-style-type: none"> - Okrepiti diplomsko nalogo, ki je akreditirana s 5 ECTS. - Celotno dejansko izvajanje nabora izbirnih predmetov (razmisliti o posebnem izbirnem predmetu Pravna klinika). - Dodatno izkoristiti možnosti za mednarodno delovanje, ki jih ponuja že obstoječa mreža mednarodnih povezav. - Formaliziranje oziroma dodatna institucionalizacija podpornih služb za spremljanje podatkov, ki so pomembni za vpetost študijskega programa oziroma študentov v okolje. - Prilagoditev pogojev za prehod v višji letnik z namenom skrajšanja študija (npr. uvesti pogoj, da je za vpis v tretji letnik študija treba opraviti vse predmete iz prvega letnika). - Povečati mednarodno mobilnost zaposlenih. - Vzpostavitev projektne pisarne za raziskovalne namene. - Optimizirati kadrovske strukture (povečati število asistentov za izvedbo seminarjev in vaj ter za pomoč profesorjem pri raziskovalnem delu; povečanje števila profesorjev). - Prilagoditi pedagoško obremenjenost profesorjev večjemu angažmaju pri raziskovanju in publiciranju.

Zahvale

Skupina strokovnjakov se zahvaljuje Pravni fakulteti Univerze v Mariboru za gostoljubje in nadvse korektno sodelovanje pri izvedbi evalvacije na visokošolskem zavodu. Hkrati se zahvaljuje tudi strokovni sodelavki NAKVIS, ge. Tatjani Horvat, za vso strokovno pomoč pri izvedbi evalvacije.

NACIONALNA AGENCIJA RS
ZA KAKOVOST V VIŠJI ŠOLSKE ŠOLSTVU

Prof. dr. Marko Novak

Dragomelj 153 B

1230 Domžale

Prejeto	10-03-2015	Priloge
Številka zadeve:		Vredn.:
2/3 6033-158/2014/12		

Dragomelj, 9. 3. 2015

Ga. Tatjana Horvat

NAKVIS

Slovenska cesta 9

1000 Ljubljana

Zadeva: **Končni poročili** o evalvaciji glede podaljšanja univerzitetnega študijskega programa Pravo in magistrskega programa Pravo na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru

Spoštovani,

glede na začasni poročili o evalvaciji zgoraj navedenih programov, ki smo ga na podlagi obiska zavoda dne 16. in 17. 12. 2014 izdelali skupina strokovnjakov pod mojim predsedstvom in ob sodelovanju članic prof. dr. Ingeborg Mottl ter go. Taje Železnik ter predali Agenciji in presojanem zavodu dne 17. 1. 2015, je zavod odgovoril z dopisom dne 9. 2. 2015 – št. DH-2/2015 (oz. univerza dne 17. 2. 2015 – št. 40/2015/2413-SP).

Glede na odgovor presojanega zavoda na naši začasni evalvacijski poročili skupina strokovnjakov ocenjujemo, da ni razloga, da bi spreminjali naši začasni evalvacijski poročili, kar pomeni, da z dnem 9. 3. 2015 ti Agenciji in zavodu že izročeni začasni poročili postajata tudi naši končni poročili.

S spoštovanjem,

prof. dr. Marko Novak

predsednik skupine strokovnjakov